

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 12 stycznia 2024 r.
znak sprawy: DRE.zw.058.5.2023

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 194 w sprawie grup producentów rolnych

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 194 Posłanek na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Pani Marty Wcisło oraz Pani Małgorzaty Gromadzkiej, z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie *grup producentów rolnych*, przedstawiam następujące odpowiedzi na zawarte w niej pytania.

Ad. 1 „*Jak Pani ocenia sytuację, w której obecnie znajdują się grupy producentów rolnych? Czy Pani zdaniem ta forma zrzeszania się i prowadzenia działalności przez rolników zasługuje na większe wsparcie i rozszerzenie możliwości ich działania?*”

Na podstawie danych monitoringowych, dotyczących wsparcia oferowanego grupom producentów rolnych (GPR), można stwierdzić, że w ramach dotychczasowych programów rozwoju obszarów wiejskich (PROW 2007-2013 - działanie 142 oraz PROW 2014-2020 - działanie 9), wsparciem ryczałtowym zostało objętych 1989 GPR. Szacuje się, że ponad 21 000 producentów było/jest członkami tych podmiotów. Dla beneficjentów z okresu 2007-2013 wypłacono łącznie 1,002 mld zł, natomiast dla beneficjentów z okresu 2014-2020 wypłacono dotychczas ponad 629 mln zł i wypłaty będą nadal kontynuowane.

Z powyżej wskazanej liczby 1989 GPR, 798 (40%) nadal widnieje w rejestrze uznanych grup. Jednocześnie, na podstawie danych dostępnych w Krajowym Rejestrze Sądowym, szacuje się, że ok. 1/3 z pozostałych 1191 nadal prowadzi swoją działalność jako podmioty prawne, tj. spółdzielnie, spółki z o.o., zrzeszenia, stowarzyszenia, nieposiadające już statusu grupy producentów rolnych. Wniosek jaki wypływa z tych danych jest taki, że około 60% GPR, które uzyskały wsparcie, wciąż prowadzi swoją działalność jako podmiot prawny. Jest to niezwykle istotne z punktu widzenia celu, ze względu na który realizowany jest mechanizm pomocowy dla grup i organizacji producentów, czyli wzmacnianie pozycji rolników w łańcuchu żywnościowym poprzez wspieranie współpracy między producentami i tworzenie wspólnych struktur gospodarczych. Warto także zwrócić uwagę na wyniki analizy, jaką w 2019 r. przeprowadzili eksperci na zlecenie Komisji Europejskiej (KE) w odniesieniu do organizacji producentów na rynku UE¹. Autorzy raportu dla KE dostrzegają istotę każdej wspólnej inicjatywy producentów, niekoniecznie w sformalizowanej strukturze jaką jest uznana organizacja producentów. Podkreślają jednocześnie, że taka forma współpracy także może realizować cel lub cele, jakie stawiane są uznanym organizacjom producentów. Zgodnie z powyższym, na aspekt współpracy producentów należy patrzeć szeroko, nie tylko w kontekście posiadania przez dany podmiot prawny statusu grupy producentów rolnych albo organizacji producentów.

Wykorzystując dotychczasowe doświadczenia, a także mając na względzie potrzebę wzmacniania struktur, jakimi są GPR oraz organizacje producentów (OP), zmianie uległy zasady wsparcia ryczałtowego, jakie oferowane jest GPR i OP w krajowym Planie Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR) w ramach interwencji I.13.2, w porównaniu do poprzednich okresów programowania. Przede wszystkim zdecydowano się wzmocnić rolę OP względem GPR, mając przed wszystkim na uwadze prawodawstwo UE, które stawia tej formie współpracy konkretne cele rynkowe.

W okresie dwóch lat poprzedzających przyjęcie PS WPR, przeprowadzono szereg spotkań konsultacyjnych z przedstawicielami wszystkich branż sektora rolno-żywnościowego, w ramach których dokonano diagnozy sytuacji, identyfikacji barier i potrzeb gospodarczego organizowania się rolników. Nie tylko uczestnicy rynku, ale

---

¹ „Study of the best ways for producer organisations to be formed, carry out their activities and be supported” – raport dostępny pod linkiem: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2c31a562-eef5-11e9-a32c-01aa75ed71a1/language-en>

także ewaluator ex-ante wskazali na: (i) niską skłonność rolników do podejmowania takiej współpracy, (ii) konieczność kontynuowania wysiłków w tym zakresie ze względu na oczywiste przesłanki ekonomiczne oraz (iii) potrzebę kompleksowego podejścia do realizacji tej potrzeby obejmującego nie tylko zachęty finansowe (w formie dedykowanej jak i preferencji w dostępie do różnych działań PS WPR), ale również upowszechnianie wiedzy i doradztwo. Stwierdzono także, że docelową preferowaną formą współpracy, także w innych sektorach niż owoce i warzywa, powinna być uznana organizacja producentów, mająca teoretycznie większy potencjał ekonomiczny i uprawnienia określone w przepisach UE.

W związku z powyższym, aktualny PS WPR ma na celu zwiększenie stopnia zorganizowania rolników, w szczególności w formule organizacji producentów, poprzez: (i) kontynuowanie wsparcia „na start” dla nowych grup i organizacji producentów (interwencja I. 13.2); (ii) wprowadzenie wymogów dla beneficjentów ww. wsparcia, które zapewnią większą ich trwałość, a jednocześnie będą stanowiły element edukacyjny – przygotowujący do angażowania się w przyszłości w bardziej złożone przedsięwzięcia finansowe - taki charakter ma wymóg realizacji planu biznesowego oraz obowiązek przeznaczenia przez organizacje producentów przynajmniej 30% otrzymanego wsparcia na środki trwałe (wspólne inwestycje); (iii) zróżnicowanie wysokości wsparcia w sposób preferujący formę organizacji producentów; (iv) objęcie grup, organizacji, a także spółdzielni w sektorze rolno-spożywcym (i ich członków) preferencjami w zakresie dostępu do innych mechanizmów wsparcia w ramach PS WPR (dotyczy to takich interwencji jak: Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność-dotacje, Rozwój małych gospodarstw, Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - poza gospodarstwem, Rozwój współpracy producentów w ramach systemów jakości żywności) oraz Krajowego Planu Odbudowy (działanie Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu); (v) zintensyfikowanie działań edukacyjno - informacyjnych na temat korzyści wynikających ze współpracy rolników oraz rozwijających umiejętności i wiedzę niezbędną do podejmowania i prowadzenia takiej współpracy jako elementu systemu AKIS.

W ramach polskiego PS WPR zostało zaplanowane ponad dwa razy więcej środków finansowych przeznaczonych na wsparcie ryczałtowe dla GPR i OP (interwencja

I. 13.2) niż łączna suma środków finansowych zaplanowanych przez pozostałe państwa członkowskie UE, które ten mechanizm realizują. Planowany łączny budżet w 12 innych państwach członkowskich na wsparcie ryczałtowe dla GPR i OP wynosi 79,78 mln euro, podczas gdy budżet Polski w tym zakresie wynosi 166 mln euro.

Należy zwrócić uwagę, że przepisy UE ograniczają wsparcie ryczałtowe dedykowane GPR i OP do pierwszych pięciu lat po uznaniu. W związku z powyższym, wsparcie w ramach interwencji I.13.2 PS WPR jest skierowane do nowoutworzonych podmiotów, tj. GPR i OP, które zostały uznane po 1 stycznia 2023 r. Niemniej jednak grupy producentów rolnych, w tym te, które funkcjonują i działają na rynku już od dłuższego czasu, mogą korzystać z innych mechanizmów wsparcia, jakie realizowane są w ramach PS WPR, często na preferencyjnych zasadach, np. w ramach interwencji I.10.7.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - poza gospodarstwem. W ramach ww. interwencji przewidziano preferencję dla przedsięwzięć realizowanych przez zorganizowane formy współpracy rolników prowadzących działalność jako: grupy producentów rolnych i ich związki, spółdzielnie, spółdzielnie rolników, uznane organizacje producentów i ich zrzeszenia, organizacje międzybranżowe. Preferencje te polegają na tym, że wyżej wymienione zorganizowane formy współpracy rolników mogą uzyskać wyższy poziom dofinansowania, tj. 60% kosztów kwalifikowalnych operacji (standardowy poziom to 50%), a także mogą, jako jedyne, ubiegać się o wsparcie na realizację inwestycji dotyczących wprowadzania do obrotu produktów rolnych (w tym przechowywania, sortowania, pakowania, przygotowania do sprzedaży).

Ad. 2 i 3 „Ile grup producentów rolnych zostało w Polsce zlikwidowanych w latach 2016-2023 (z rozbiem na poszczególne lata)? Ile nowych grup producentów rolnych powstało w Polsce w latach 2016-2023 (z rozbiem na poszczególne lata)?”

Odpowiedź na powyższe pytania została przedstawiona w poniższej tabeli:

Rok	Liczba wykreślonych GPR	Liczba uznanych GPR
2016	106	149
2017	394	52
2018	169	107
2019	200	94
2020	155	94
2021	82	81
2022	49	234
2023	45	1

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów